GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 67.

W Niedzielę Dnia 20. Sierpnia 1797.

Z Londynu d. 1. Sierpnia.

Wczoray z rana przybył tu sekretarz poselstwa lorda Malmesbury P. Wesley, brat lorda Mornington z Lill. Domyślaią się że przywiozł odpowiedź dyrektoryatu na propozycye i ultimatum naszego dworu. Naymniey ieszcze urzędownie o negocyacyach w Lill nie oznaymiono, zkądby można coś powziąść. Obawa iest tu powszechna, iż pokoy bardzo ieszcze daleki iest, i zamiast sekretarza rozpuszczono tu, że sam poseł z Lill nazad powrocił. Dzieło pokoiu naywięcey na pogodzeniu się dyrektoryatu z ciałem prawodawczym polega.

Z prywatnego listu z Lill dowiaduiemy się, że pełnomocni negocyatorowie pokoiu, nigdy się z sobą oprocz na posiedzeniach konferencyynych nie widuią. Swych uwag udzielaią sobie na pismie, które na końcu konferencyy pieczętuią. Lord Malmesbury i Letourneur nigdy się z sobą oprocz konferencyy nie zchodzą, i to wprzod zapraszaią się billetami; dla tego negocyacye w naywiększym sekrecie odprawiane bywaią.

Poczta Lizbońska przyniosła nam dalsze szczeguły o bombardowaniu Kadyx. Admirał St- Vincent ieżeli ma oszczędzić miasto, żąda 1 mill: 200,000 f. szt: kontrybucyi, daiąc oprocz zwyczaiu woiennego za przyczynę, iż dwie bogate Hiszpańskie fregaty Helena i Nimfa, które iuż *przed naszemi okrętami zwinęły* żagle, a iednak od Hiszpanow pod brzegi zostały popchnięte i naylepsze z nich rzeczy wyładowano. Oprocz tego nalega Angielski admirał, o wynadgrodzenie woiennych kosztow, które Anglia stawiaiąc Portugalią przed napaścią Hiszpanow w stanie obrony, wyłożyła. Jenerał Stuart powraca z Portugalii nazad, a jenerał Deburg kommenderuie razem z Xciem Waldeck armią portugalską. (Wszystkie prywatne listy z Kadyx, ani słowa nie wzmiankuią żeby hrabiu St. Vincent od tego miasta kontrybucyi żądał.)

Wczoray korresponduiące towarzys-

two miało na polach przy Pancras naradzenie, względem maiących uczynić krolowi przełożeń o nie potrzebie tey woyny, o złym postępowaniu ministrow, o roczney elekcyi parlamentu, i względem adresu do narodu. Około 3000 członkow było przytomnych, a ludzi, których sama iedynie ciekawość ściągnęła było bardzo wiele. O godzinie 2 po południu weszli naczelnicy na ustawione w trzech rożnych mieyscach mownice, czyli podług ich wyrazow trybuny, i w prowadzili interessa. Sędzia pokoiu P. Addinkton stanął przy iedney z swoią assystencyą i wysłuchawszy do końca prozby do króla, która całkiem w duchu demokratycznym napisana była, rozkazał po odczytaniu stosownie do parlamentowego aktu odezwy, mowcom połazić, co zaraz uczynili. Pierwszych z pomiędzy nich Fergussona, Galloway, Binns, Tuckey, Hodson i Barrow, którzy by Mirabami, Dantonami i Robespierrami bydź chcieli, zaraz aresztowano i do policyi zaprowadzono, gdzie muszą kaucyą za siebie postawić, że na pierwszych sądach do wysłuchania staną. P. Addington okazał swoie zadziwienie, że P. Fergusson człowiek dobrey edukacyi i wielkich talentow z takiemi ludźmi się wdawał. Officyaliści policyyni wszystkie ostrożności poczynili, dla uniknienia rozruchow, a procz tego letka iazda Westminsterska i Londyńska millicya, stały na pierwsze skinienie pod bronią gotowe Podobne zgromadzenia miały także wczoray w Norwich, Nothingen, Sheffield i innych miast bydź trzymane; lecz iuż od rządu były potrzebne rozkazy wysłane do rozpędzenia onych. W czasie zgromadzenia tuteyszego korresponduiącego towarzystwa, był co pół mile postawiony posłaniec dla dania Xciu Portland o stanie tu rzeczy wiadomości. Przyiaciele korresponduią cego tu towarzystwa utrzymuią, iż 150,000 ludzi pogotowiu było dla dania mu pomocy &c. Oppozycyyne pisma okrutnie krzyczą, iż korresponduiące towarzystwo taki los spotkał.

Admiralicya wysłała do Shernes rozkaz, aby 17 buntownikow okrętu Sandwich exekwowano. Czterech z nich otrzymali przebaczenie, a reszta 13 będzie exekwowana. Na woiennym okręcie Saturnus w Plimut 11 takowych delegatow na tamten świat wyprawiono, z których dwoch będzie, po śmierci w kaydanki okutych i na szubienicy na widok dla przestrogi drugich wywieszonych. Na woiennym okręcie Monmout iest 18 takowych ludzi na inkwizycyach, którzy prawie wszyscy wymawiaią się, że pod utratą życia byli do tego kroku przymuszeni, i że przysięgi, którą wykonali nie rozumieli.

Ostatniey soboty o godzinie 8 wieczor poiechała cała familia krolewska z Windsor do Weymouth na kompiele morskie. Pierwszy raz poiechał król dla uniknienia wielkiego upału w nocy, który tu u nas tak wielki dotąd był, że niemal strefie zachodnich Indyy wyrowna.

Nasze okręty do wschodnich Indyy i inne kupieckie, które były z Portsmut pod okryciem dwoch woiennych okrętow Pompee i Argo wyszły, przez burzę wielką i piorony zostały przymuszone do wrocenia się do St. Helens nazad.

Oprocz podanego ostatnią razą na 69 kupieckich okrętach ładunku, znayduie się ieszcze z zachodnich Indyy wysp na cle 23, 765 beczek cukru, 4523 kawy 17000

worków, 351 kakao i 155 workow, i 5086 bawełny.

Na werbunek maytkow dla królewskiey marynarki zostały ieszcze pieniądze aż do 31 października uchwalone.

Przed kilką dniami umarł tu u nas w wielkiey starości P. Willian Ashburnam, lord biskup Rochesterski. To iest iedyne biskupstwo na które teraźnieyszy król ieszcze nie mianował, i iak tylko biskupstwo to da, będzie cała ława biskupow teraźnieyszego króla.

Ubostwo tak iest w Dublinie wielkie że 20,000 rękodzielnikow którzy nie maią roboty, tylko ręką dobroczynności są utrzymywani; każdy bierze co dzień po 6 pencow, co 400 na rok wynosi. Kommissya obawiaiąc się, ze tego nie będzie można długo podeymować, i ztąd nieprzyiemne skutki wyniknąć mogłyby, wezwała cały Angielski narod do wsparcia tych ludzi. W Irlandyi nie masz tych założeń, ani ustaw dla ubostwa co w Anglii.

Ostatnia dworska gazeta potwierdza zburzenie iedney Francuzkiey fregaty Calliope od 36 armat przy Audiern, i zdobycie do Bresteńskiey flotty przeznaczonych 8 okrętow z zywnością przez P. Warren. Kilka Angielskich maytkow zostało w tey okazyi ranionych.— Procz tego przyprowadzono także kilka Francuzkich kaperskich okrętow.

Dzisiay będą odezwą krolewską miedziane nowe fenigi, z których poiedeńczy 1 a podwoyne 2 uncye, aptekarskie ważą, w cyrkulacyą w prowadzone. Ziedney strony iest na nich głowa krolewska, zdrugiey allegorya W. Brytanii, na skale morskiey oparta. Kazdy iest obowiązany przynaymniey za ieden szeląg tey monety wziąść.

Krol mianował P. Fryderyka, Krystyana Lentz konsulem Angielskim w Magdeburgu i Stettinie.

P. Pitt często teraz na wsi u P. Wilberforce swego przyiaciela w Clapham przebywa.

Xżę Jorku poiechał z swoią żoną nad brzegi morskie w Kentskim Broadstairs. — Xżę Bedford poiechał z Xciem Wallii do Brighton, gdzie lord Jersey z swoią żoną także bawi.

Tuteysze pisma mówią że maxymy wolności co raz się bardziey w Hiszpanii rozszerzaią.

Podług listow z Lizbony d. 14 p. m. na będącey tam naszey szalupie Kingsfisher wszczął się bunt. Gdy przełożenia iey kapitana Maitland były daremne, i nader był od nich znieważany, przebił iednego puginałem, drugiego ranił, który zaraz umarł, a 7 innych odnieśli w tey walce rany. Hersztowie są wszyscy aresztowani i szalupa popłynęła do flotty hrabiego St. Vincent.

Flotta lorda Bridport krąży wciąż pod Ouessant; wiele chorych przybyło z niey do Pl mut.

Od kompanii zachodnych Indyy zawsze mamy dobre wiadomości. Trzech poczt nie dostaie nam z Hamburga, a iednak cena cukru i kawy nie spadła, owszem o 2 do 3 procentow poszła w gorę. Wczoray przedano samey kawy przeszło 2 mill: funtow od ręki. Jeżeli iak się zdaie nowe urządzenie poczty nastąpi, to ieszcze bardziey poydzie w gorę. Negocyacye pokoiu nie czynią odmiany w cenie, ponieważ tego roku nie będzie iuż można wiele z prowadzić, i wiemy dokładnie, że ładunek

Jamayskiey flotty nie iest wielkiey wartości.

Papiery stoią dziś 52 $\frac{5}{8}$ za sto.

Z Londynu tegoż dnia.

Dzisieysza gazeta dworska mieści w sobie następuiące urzędowne wiadomości od hrabiego St. Vincent o bombardowaniu Kadyx:

Z okrętu Ville de Paris przy Kadyx d. 5. Lipca.

" Upraszam WPana (te rapporta są do P. Nepeau adressowane) donieść lordom admiralicyi, że okręt Terpsichore z bombardowym okrętem Thunderer, który wydział artylleryi w sobie mieści i armatna szalupa Urchin d. 2 z Gibraltaru do nas przybyty. Uczyniwszy kontra admirał Nelson potrzebne rozporządzenia, został bombardowy okręt armatnemi szalupami i barkami flotty okryty na przeciw wieży S. Sebastyana postawiony. Gdy rzucił kilka bomb do miasta, nieprzyiaciele usiłowali zabrać nam ten okręt swemi armatnemi szalupami i barkami. Kontra admi: Nelson, który w nayniebezpiecznieyszych przedsięwzięciach zawsze przytomny iest, natarłszy zabrał nieprzyiacielskie 2 szalupy armatne, 1 bark i kommendanta flotyli. W tey walce zgineło 18 do 20 Hiszpanow, a wiele innych i kommendant zostało ranionych, i tenże z 23 ludzi dostał się nam w niewolą. Ta odważna rozprawa nie wiele z naszey strony ludzi kosztowała. Barka okrętu Ville de Paris, o mało nie została ogniem nieprzyiacielskim zatopiona; ale przecię ią wyratowano i połatano. Czyny koutra admirała Nelson mowią same; moia pochwała nie wyrownałaby iego zasługom &c. „

W rapporcie, który sam kontra admirał Nelson z okrętu Theseus d. 4 lipca o bombardowaniu owey nocy zdał, można ieszcze co następuie wyczytać: " Bombardowy okręt Thunderer pod kommendą porucznika Gourly był o 2500 sążni od wałow Kadyxu postawiony; bomby pod dyrekcyą porucznika Baynes krôlewskiey artylleryi były z dokładnością rzucane; ale na nieszczęście postrzeżono wnet, że wielki moździerz przez dawnieysze używanie dobrze nadpsuty był. Rozkazałem więc temu okrętowi nazad się wrocić. Hiszpanie wysłali znaczną liczbę armatnych szalup &c. przeciwko nam; ia kazałem ich żywo attakować i aż pod wały Kadyx zostali odparci i ścigani. John Sykes broniąc mnie został ciężko raniony. Nad don Miguel Tyrason kommendantem Hiszpańskich szalup, muszę moie zadziwienie okaokazać. Stanął w swey barce na przeciw mey łodzi i odpor, który dawał, czyni temu officyerowi honor: z 26 ludzi na iego barce 18 zostało zabitych, a reszta i on ranieni. „ Podług szczegułow, które hrabia St. Vincent od kontra admirała Nelson d. 5 lipca odebrał, z rożnych naszych okrętôw wzmiankowaney bitwie ieden tylko człowiek został zabity, a 27 było ranionych, między któremi 7 officyerow się znayduie.

Oto iest ostatnia depesza hrabiego St. Vincent.

Z okrętu Ville de Paris d. 10. Lipca.

" Upraszam WPana donieść lordom admiralicyi, że kontra admirał Nelson w nocy na 5 t. m. pod dyrekcyą kapitanow Bowen, Stiller i Waller drugie bombardowanie miasta Kadyx nakazał; kapitan Jackson z liniowego okrętu Ville de Paris u-

stanowił bombardowe okręty Thunderer, Terror i Strombolo. Bombardowanie uczyniło iak w mieście tak na okrętach wielkie skutki. Dziesięć liniowych okrętow, między któremi się i te, co bandery admirałow Mazaredo i Grawina noszą, znaydowały, następuiącego rana zostały z mieysca, gdzie bomby mogły sięgać spiesznо odsunięte. Kontra admirał Nelson ułożył na d. 8 w nocy attak, gdzie sam dowodził; ale wiatr tak był tęgi, że nie mogł na czas bombardowego okrętu do punktu attaku przyprowadzić. Wspomnioney wyżey nocy d. 5 zostało z naszey strony 5 officyerow i 11 żołnierzy ranionych, a 3 maytkow zabitych. „

Dworska gazeta donosi ieszcze, że Hiszpański luger la Purissima Conceptio, który od nieiakiego czasu z depeszami do powracaiącego brygu z Hawany, z Kadyx był wysłany, i wiele innych korsarskich okrętow Francuzkich nasze woienne okręty zabrały.

Znany doktor Bolmann z Hoya Hanowerskiego, który chciał dawniey Lafayetta z Ołomuńca uwolnić, zamienił teraz swoie doktorstwo na kupca i w Filadelfii z swem bratom handel otworzył.

Podług ostatniey admiralicyi listy znayduie się teraz pod brzegami Portugalii, przy Gibraltar, Kadyx i na śrzodziemnym morzu 26 liniowych Angielskich okrętow, 1 od 50, 27 fregat, 12 szalup, razem 66 okrętow.

Nasz liniowy okręt Culloden od 74 armat wiele ucierpiał od ognia z Hiszpańskich batteryy.

P. Wesley, który tu z Lill powrocił, poiedzie iak słychać z swoim bratem, który iest rządcą Madrassu mianowany do wschodnich Indyy.

Z Paryża d. 31. Lipca.

D. 28 t. m. miał dyrektoryat szczegulniey dla przyięcia Tureckiego ambassadora i innych posłow publiczną sessyą. Na podworcu narodowego pałacu, gdzie się uroczystość z wielką okazałością o godzinie 5 zaczęła, był amfiteatr wystawiony, który statuami wolności, rowności i mądrości był przyozdobiony. Turecki ambassador kazawszy sobie sekretarzowi ferman W. Sułtana, czyli zaufalney list, podać, który ucałowawszy po trzy razy z wielkim uszanowaniem, zbliżył się po trzech ukłonach do dyrektoryatu. Dyrektorowie stanęli na iego zbliżenie się, ale głow nie od kryli. Po oddaniu fermanu miał ambassador w tureckim ięzyku do dyrektoryatu przemowę, która potym przez pierwszego iego drogomana w tych wyrazach w Frankim ięzyku powtorzoną została:

"Sułtan, który tak chwalebnie teraz w Ottomańskich kraiach panuie, monarcha dwoch kraiow i dwoch Morz, naypoważnieyszy, naystrasznieyszy, nayłaskawszy i naypotężnieyszy Cessarz, ktorego okazałość Daryusza okazałości, a panowanie, Alexandra panowaniu wyrownywa, zlecił mi szczerey iego przyiaciołce nayszacownieyszey i nayiaśnieyszey rzeczypospolitey Francuzki, to łaskawe i pełne uczuciow naydoskonalszey przyiaźni i nayszczerszey przychylności Cessarskie iego pismo oddać. Przytym wysłał mnie iako ambassadora doniey, dla utwierdzenia za pomocą naywyższego tym ścisley owey przyiaźni i dobrey harmonii, które od tylu czas i tak mocno między wysoką Portą i Francyą trwaią. Jeżeli się Bogu spodoba, przez cały ciąg mieszkania tu mego, nie bardziey nie będę miał na sercu, iak wyszukiwac sposoby do spoienia iak nay-

ściśley węzłow tey czystey i szczerey przyiaźni, ktora obydwa te wielkie mocarstwa łączy."

Prezydent dyraktoryatu obywatel Carnot odpowiedział na to:

"Mci Ambaſsadorze Wysokiey Porty, naszey Przyiaciołki! Wysyłaiąc WPana Sułtan Selim iako zwyczaynego swego ambaſsadora przy rządzie rzeczypospolitey Francuzki; daie mu drogi dowod swey przyiaźni i swego życzenia, że chce utrzymać ciągle owe szczęśliwe stosunki, iakie od dawnego czasu między Francyą i Ottomańskim państwem zachodzą. Dyrektoryat wykonawczy niczego Mci Ambaſsadorze nie opuści dla przekonania cię oswych dla obydwoch narodow potrzebnych życzeniach."

Gdy ta mowa przez tłomacza dyrektoryatu ambaſsadorowi po turecku powtorzoną została, usiadł sobie przy obcych ministrach.

Po nim został dyrektoryatowi pełnomocny Papiezki poseł margrabia Maſsimi prezentowany. Przemowa iego iest w tey treści:

Obywatele Dyrektorowie!

"Gorliwość Jego Swiętobliwości dania rzeczypospolitey Francuzki publicznego dowodu swey przyiaźni, ziednała mi ten honor, że wam ią mogę powtórzyć. J. S. podchlebia sobie, że o poczciwości iego uczuciow przekonacie się, kiedy pomnicie na rzetelność z iaką on przy nay większych offiarach, wszystkich z rzeczą pospolitą obowiązkow dopełnił. J. S. przypomina sobie zawsze z żalem, co dawniey w Rzymie (o wymordowaniu Francuzow) względem sekretarza legacyi Baseville zaszło, zwłaszcza gdy wie, iż źlemyslni dla naruszenia dobrey harmonii między obiema państwami, rząd Rzymski o czyn posądzaią, którego nie mogł ani przewidzieć, ani mu zapobiedz, co tym pewniey mogę zaświadczyć, gdyż na ów czas miałem sam zlecenie do uspokoienia rozruchow ludu.,,

Prezydent Carnot odpowiedział mu w następuiących wyrazach:

"Mci Pełnomocny Ministrze Rzymu!

Związki, które narod Francuzki i ludy Włoch będące pod władzą świecką Papieża razem łączą, były dla obydwoch za nadto ważne, ażeby dyrektoryat nie miał śpieszyć przywrocenia ich nazad, skoro to z powagą i bezpieczenstwem dla obydwoch stron uczynić można było. Miło mu iest, że dla dobra obydwoch narodow pozyteczne stosunki nazad się wracaią, i że te są owocem pokoiu równie sercu J. S., iak nam przyiemnemu. Z resztą cieszy się dyrektoryat, Mci Ambaſsadorze, ze Oyciec Swięty WPana wybrał na utrzymanie tey szczęśliwey harmonii.,,

Potym był dyrektoryatowi nowy Genueński minister Boccardi prezentowany. Ten odmalował w swey mowie zaszłą bez obcego wpływu i spokoynie rewolucyą w Genui, prosił imieniem swey rzeczypospolitey o przyiaźń i wsparcie Francyi.

Nakoniec minister woienny Scherer, prezentował dyrektoryatowi obywatela Gauthier, który ieszcze 2 chorągwie przyniosł, co armia Renu i Mozeli w ostatnich bitwach pod jenerałem Moreau zdobyła. Obywatel Gauthier odebrał od Dyrektoryatu pocałowanie braterskie i parę pistoletow z Wersalskiey fabryki.

Po tych uroczystościach wystrzał z

armaty i muzyka zapowiedziały święto wolności i obchod rocznicy zwalenia Robespierra (d. 9 i 10 termidor) Prezydent Carnot miał z tego powodu następuiącą mowę:

Francuzi, d. 14 lipca obchodziliśmy zwalenie dziedzicznego despotyzmu; dzisiay obchodziemy zwalenie ieszcze obrzydliwszey tyranii, ponieważ ten, który ią wyrządzał, nie miał za sobą ni mniemania rodu, do którego się dawniey nieiakie zaślepienie przywięzywało, ni żadnego z owych wielkich przymiotow, które uwodzą i częstokroć zdaią się osładzać despotyzm. Wolności! do ciebie wszystkie nasze święta republikanckie się ściągaią; ale święto 9 i 10 termidora tobie iest szczegulniey poświęcone: od tey epoki przestałaś bydź czczem słowem i zaczynasz mieć między nami prawdziwe znaczenie. Do tego czasu nie wydawałaś się w naszych oczach tylko iako straszydło krwią splus-kane; nayw iększą iest zbrodnią obrzydłego systematu, któryś obaliła, że cię chciał ochydzić, wydziwiaiąc pod twoim imieniem rospusty, rabunki, strach i śmierć. Francuzi! moment teraźnieyszego święta, nie iest momentem aby zatrważać wasze serca przez długi opis nieszczęść, które niszczyły ludzkość w owym okropnym czasie: charakter tyranii w owym czasie był, żeby imieniem ludu wyrzynał lud, imieniem wolności wystawiał za cnoty obywatelskie anarchią, rozwiezłość, delacyą i dzikość; imieniem rowności praw, zniszczenie własności, wydzierstwo i zatamowanie tym sposobem przemysłu, handlu i całey szczęśliwości narodowey; imieniem rozumu skazał nauki i sztuki; okrył wzgardą iako prozne przesądy co było miłego i pocieszaiącego; przydusił słodkie natury poruszenia; kazał zamilknąć litości, wstydowi, miłości oycowskiey i dziecięcey; złamał nakoniec przez fałszywą i niezgodną filozofią wszystkie związki, które ludzi łączą, czy przez przyiaźń, czy pamięć przeszłych, lub przyszłych rzeczy, czy też przez omamienie, które iednak iest słodyczą w boleściach naszych i kwiatem na drodze czasu. Rzeczypospolitey nie było prawie w ow czas tylko w armiach, a ludzkość do obozow się przeniosła Obrońcy oyczyzny okrywaiąc Francyą swemi laurami, zasłaniali, że tak rzekę, zbrodnie, któremi ią zalano; tryumfy ich tak były liczne że, charaktery ich poświęcenia się, cierpliwość i heroism tak są wielkie, że blask ich, powinien zatrzyć wszystkie zmazy rewolucyi w historyi. Przestańmy zatrudniać się klęskami, które iuż więcey nie wrocą, a obchodźmy epokę, która im koniec uczyniła. Ten dzień nie będzie dla nas zgubiony: przypominaiąc sobie tyrannią, przypominamy sobie zaraz iey nagły upadek i błędy, które nas na tak długi czas pozbawiły owocow zwycięztwa; on przypomni ambitnemu iaki los czeka uciemiężyciela; nauczy prawdziwych przyiacioł rzeczypospolitey nie mięszaniania się nigdy z fakcyami, nie walczenia iednych drugiemi i nie szukania nadal zbawienia tylko w konstytucyi roku 3."

Mowa ta choć nie do smaku jakobinow, naywiększemi w klaskami była okryta.

Dyrektoryat miał wczoray od jenerała Buonaparte kuryerem odebrać depesze, w których mu donosi, iż pokoy z Cesarzem iest na ukończeniu. Od kilku dni

wszystkie dyspozycye woyskowe były iuż z obydwoch stron ustały; ale żeby iuż całkowity pokoy z Austryą był podpisany, to ieszcze zawczesna była wiadomość.

Flotta Bridporta od 28 okrętow obeyrzawszy port Brestu i iego okolice, poszła daley,

Necker ma bydź z listy emigrantow wymazany.

Obywatel Benezech oddał swoią kancelaryą ministra wewnetrznego swemu następcy, obywatelowi Neufchateau. Jakobini bardzo nienawidzą teraźnieyszego ministra policy Sotin.

W Redaktorze nie mają więcey urzędnwne wiadomości bydź umieszczane. Użalania rożnych partyy miały dyrektoryat do tey rezolucyi nakłonić.

Dekret względem blubow iest iak nayścisley wykonywany, i przez to spodziewamy się, że będzie spokoyność zapewniona. Z resztą połączenie partyy nie iest tak ścisłe, iak byśmy sobie życzyli. Z departamentow wiele tu cudzoziemcow przychodzi.

Teraźnieyszy policyyny minister Sotin iest młody człowiek, za Robespierra był długo prześladowany, i jakobinow iest nieprzyiacielem. On był ieden z 49 Nantczykow, ktorzy cudem miecza uszli.

Obywatel Dufresne zdał wczoray radzie 500 względem nowego poselstwa dyrektoryatu oskarbie rapport. Zapewnia, żenasze woyska są zapłacone, i że skarb publiczny ieszcze w stanie iest wszystkie wydatki zastąpić. W Kasie armii Włoskiey znayduie się 33 mill. &c.

Z *Kadyx d.* 11. *Lipca.*

Wczoray nadaremnie Anglicy w samo południe potrzeci raz bombardowanie do naszego miasta przypuszczali. Ich bombardowe okręty pod zasłoną liniowego i innych statkow postąpiły naprzod; nasze armatne szalupy wyszły na przeciwko nich i po żwawey rozprawie przymusiły ich do cofnienia się Nieprzyiaciel opuścił 3 szalupy, z których iedna co się przy St Marie rozbiła do okrętu Victory należała. Armatne nasze szalupy maią w krótce samych Anglikow attakować i ognistemi kulami strzelać.

Wczoray posłał hrabia St. Vincent do admirała Mazaredo żądaiąc od niego uwolnienia 9 officyerow, między któremi wnuk iego się znayduie, i których rozumie że się do nas w niewolą dostali; ale uważaiąc po rozbitkach, które woda na brzegi wyrzucała, zdaie się że ci officyerowie musieli się na szalupie znaydować, która się po 3cim attaku zatopiła.

Z *Amsterdamu d.* 29. *Lipca.*

Negocyacye w Lill zdaie się, iż z zastanowieniem negocyacyi we Włoszech związek maią. To zastanowienie 'naywięcey ztąd pochodzi, że Anglia pochlebia sobie, iż z ustawicznych kłotni dyrektoryatu z radą 500 przydzie do domowey woyny we Francyi. Anglia chce koniecznie z uszczerbkiem Hollandyi pokoy zawrzeć, i przylądek dobrey nadziei, albo Trincomale otrzymać. Z drugiey strony iest Francuzki dyrektoryat dla oczywistego pożytku Francyi, dla pożytku swego allianta, i podług 2 artykułu alliansu z Batawską rzecząpospolitą gwarantuiąc iey całość, obowiązany starać się o przywrocenie iey koloniy. Nakoniec rozumią niektorzy, że dla Francyi ieszcze iedna kampania iest potrzebna, aby duch obywatelski w Francuzach nie ostygł, i aby przez boiaźń zagranicznych nieprzyiacioł pokonali we wnętrznych.

DODATEK

DO N^ru: 67.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELĘ DNIA 20. SIERPNIA 1797.

Z Kadyx d. 14. Lipca.

Gdy Anglicy od naszych bateryy tak dobrze przyięci zostali, żeśmy im omało ieden liniowy okręt nie zatopili, z wielką szypkości cofnęli się nazad. Dwor nasz wydał rozkaz do bombardowania Gibraltaru.

Z Kadyx d. 17. Lipca.

Anglicy nie uczynili nam dotąd swem bombardowaniem wielkiey szkody; nasze z broyne okręty takie położenie przed portem wzięły, że nie mogli blisko dostąpić. Teraz mamy blisko 100 zbroynych statkow. Magazyny będące za murami, których bomby nie dosięgały, zostały zawczasu wyprzątnione i służą teraz za schronienie mieszkańcom. Ktokolwiek o złodzieystwo przekonany, iest śmiercią ukarany. Miasto Kadyx ofiarowało admirałowi 50,000, a kupcy 100,000 piastrow dla nadgrodzenia waleczności żołnierzy morskich. Ten co Angielską szalupę weźmie lub zatopi, dostanie 1000 piastrow, a ten co bombardowy okręt zabierze lub zburzy, dostanie 5000 piastrow nadgrody.

Nasza flota gotuie się wyyść pod żagle. Admirał oznaymił wszystkim kapitanom okrętowem, że iak tylko z odnogi wypłyną wyda znaki do uformowania w flotty w iedney linii; potym, gdyby który okręt swego manewru nie zrobił, drugi znak wyda do aresztowania zaraz iego kapitana, a drugi kapitan po nim kommendę odbierze.

Dwor dał admirałowi Mazaredo zupełną moc działania iak tylko okoliczności wymagać będą; pozwolił mu także wziąść co potrzebuie pieniądzy z ofiarowanych nie dawno 2½ mill. piastrow krolowi od miasta. — Teraz iesteśmy daleko

spokoynieysi; żołnierze morscy są połm męztwa. Dwie bateryе mamy iuż zupełnie gotowe; tartany maią po 10 haubic i iednę 36 funtową armatę, i potrzebne piece do rozpalania kul.

P. S. Nakoniec zostali Anglicy do cofnienia się z utratą 2 zbroynych statkow przymuszeni. Flotylą ich kommenderuie kontra admirał Nelson. Obawiamy się nowego ataku, ponieważ Anglicy maią zamiar spalenia naszey flotty.

Z Koblentz d. 31. *Lipca.*

Dywizya jenerała Callaud iest w zupełnym poruszeniu dla udania się nad Lozę. Dla korpusu woyska od 4500 ludzi, które w tuteyszych okolicach ma stanąć wyszły iuż rekwizycye dla dostawienia dla niego potrzebnych żywności. — Podług ostatnich rozkazow nie wezmą iuż zapowiedziane odmiany w rządzie zaiętych woyskiem Francuzkim kraiow swego skutku. — Armia Renu i Mozeli nie rozciągnie się, iak słychać było, aż do niższego Renu.

Z Medyolanu d. 25. *Lipca.*

Obywatel Francuzki Visconti mianowany pełnomocnym ministrem rzeczypospolitey Cysalpiński, przy rzeczypospolitey Francuzki wyiedzie nie bawnie do Paryża.

Na mocy rezolucyi naszego dyrektoryatu wykonawczego, minister skarbowy Ricci wydał rozkaz, aby wszystkie komory, cła i inne tego gatunku założenia na granicach dawney Lombardyi, przeniesły się na granice nowych departamentow rzeczypospolitey Cysalpinski i na ieden stopień były urządzone.

Na granice Weneckie i Piemontu wiele woyska Francuzkiego i Cysalpińskiego poszło. Przyczyna tego poruszenia nie iest wiadoma.

Mówią, że Marchia Ankońska będzie na wzor Romanii do rzeczypospolitey przyłączona.

Z Genui d. 18. *Lipca.*

Prawodawcy nasi pełniąc wiernie rozkazy jenerała kommenderuiącego o mało w miesiąc planu konstytucyi naszey nieukończyli. Domyślaią się, że wielka rada będzie się z 100 członkow składała, a mała z 50. Rada wykonawcza nie będzie miała imienia senatu, i głowa iey nie będzie się dożą nazywała. Prawodawcy nie sądzili się bydź obowiązanemi w tey mierze trzymania się ugody w Montebello. Zdaie się, że będzie trybunał przysięgłych konstytucyynych, ktory się tylko na żądanie rady którey, lub dyrektoryatu zgromadzi. W starey konstytucyi Genueńskiey był nayważszy trybnnał, który był stróżem i censorem ustaw. Xża nie będą pozbawieni prawa obywatelstwa, tak iak w konstytucyi Cyspadeńskiey. Ten artykuł ściśło biorąc nie iest powszechnie pochwalony, ponieważ się boią w pływu licznego duchowieństwa; proponuią więc iako środek zawieszenie do kilku lat ich obieralności. Ta sama ostrożność będzie i względem bywszey szlachty użyta.

Dopominania się wielu miast, a nadewszystko miasta Ponent, zniewoliły rząd tym czasowy do zostawienia rzeczy iak dawniey były, i odnowienia tylko gromad pod imieniem municypalności.

Obchodzono tu święto rewolucyi, i tyle dobrego to święto zrobiło, że uwolniono na galerach będących barbarzynskich niewolnikow. Rząd tymczasowy kazał ich

na wolność wypuścić, w nowe suknie u-brać i gotuią iuż okręty dla odesłania ich do oyczyzny.

Z Gratz d. 9. Sierpnia.

Z Udine donoszą pod d. 1 t. m. że tam utrzymuią, iako iuż wszystko między Austryą i Francyą ukończone, i jenerał Buonaparte pewnie tam w tych dniach przybędzie; z tym wszystkim wiadomo nam, że ten jenerał d. 24 lipca ieszcze w Medyolanie bawił i zatrudniał się urzędzeniem administracyi Mantuańskiego. Instalacya iuż iey nastąpiła; obrane członki od Buonapartego są: Hieronim Coddé, kommissarz Somenzali, Dominik Gelmetti i Karol Franzini.

Kommissarze Francuzcy, którzy mieli zlecenie do odebrania dzieł kunsztu i rękopismow w Rzymie, wyiechali iuż ztamtąd do Liworna nazad; widać że iuż dopełnili swego obowiązku. — Brat jenerała Buonaparte przybył tam iako poseł rzeczypospolitey Francuzki, i przywiozł list od dyrektoryatu do Oyca Swiętego, który temu czci godnemu starcowi w iego utrapieniach wielkie ukontentowanie i pociechę przyniosł. Między innym oddaie mu dyrektoryat cześć winną iako głowie kościoła, i kazał mu 700,000 szkudow powrocić, które Francuzcy kommissarze nadebrali. Kuryerowie bardzo się między Rzymem, Neapolem i Florencyą uwiiaią, a wielcy Panowie ustawicznie się z tych trzech państw z iednego do drugiego przeieżdzaią. — W Piemoncie ma zaraźliwa choroba na ludzi panować, a w Weneckim od nieiakiego czasu bardzo bydło upada; końskie i osle mięso weszło w używanie.

Xiążę Modeny wyiechał d. 6 z Tryestu dla uniknienia wielkiego upału, który tam panuie do Laybach; siostra iego się tam została. — Z tamtąd piszą, że maią wiadomość z Dalmacyi, że miasta Lesina, Nona, Almissa, Seardona i Masarsa iuż także są pod panowaniem Austryi, a w Cattara, którey mieszkańcy iuż okropnych skutkow demokracyi doznali, z niecierpliwością oczekuią Cessarskich. Montenegrynowie mieli takze ochotę pokazać złączenia się z Cattaro. — Dnia 4 przybyły tam okręt, iest Francuzka fregata Artemise, pod obywatelem Standelet od 40 armat i 290, ludzi, która w 18 dni z Korfu przybyła.

Z Wetzlar d. 2. Sierpnia.

Wczoray i przedwczorem przez Giesen przeszło wiele Francuzkiego woyska, które na niższy Ren idzie. — Dywizya jenerała Grenier, która w naszych okolicach stała, odebrała rozkaz udania się iak nayspiieszniey do Neuwied, gdzie ma dalszych rozkazow oczekiwać. Zaraz udała się o godzinie trzeciey po południu do marszu, i dziś ieszcze musiała w Weilbourg stanąć.

Z Ulm d. 28. Lipca.

Fortyfikacye tego miasta są prawie ukończone. Mieszczanie otrzymali pozwolenia spacerowania po wałach, ale za biletem kommendanta Cessarskiego. Głowna kwatera Arcy Xcia Karola potrzeba się spodziewać, że będzie do Elchingen, albo do Wiblingen przeniesiona.

Z Frankfurtu d. 1. Sierpnia.

Jenerał Hoche, który iuż do Kolonii nazad powrocił, iest w krótce główną kwaterą do Friedberg spodziewany. Nie podchlebiamy iuż więcey sobie, że będące tu na prawem brzegu Francuzkie woyska, tak prędko za Ren przeydą.

Tuteysze miasto musi 250 sążni drzewa do Moguncyi dostawić. W ogulności bardzo wiele teraz na nowo furażow rozpisano.

Od granic Włoskich d. 27. Lipca.

Pogłoska się weiąż utrzymuie, że całkowity pokoy został w Udine podpisany, i że to iuż rzecz skończona. Nic ieszcze o kondycyach tego pokoiu nie słychać, ale zapewniaią iż dla Austryi bardzo iest pożyteczny.

Prawie wszystkie ludy Włoch w rewolucyi będące, piszą lub wysyłaią deputowanych do Buonapartego, aby się mogły do rzeczypospolitey Cysalpiński przyłączyć, i gdyby ich Buonaparte chciał wysłuchać, rzeczpospolita Cysalpińska wnet by większą była iak Francya; ale jenerał Buonaparte niesłucha ich, i swoią własną ręką napisał do Bonończykow, iż rzeczypospolite Cysalpińska i Cyspadeńska będą dwa osobne kraie stanowić.

Wenecya tak sobie zraziła serca swych dawniey poddanych ziemi stałey, że nikt nie chce do niey należeć; municypalność Werony oświadczyła publicznie, iż ona wcale do uczynioney przez Wenecyą przeciwko zaborowi przez Austryą Istryi i Dalmacyi protestacyi nienależy.

Francuzi napełniaią weiąż magazyny w Mantui i naprawiaią fortyfikacye.

DONIESIENIA.

Z strony C. K. pełnomocney zadworney kommissyi Galicyi zachodniey.

Dla wierzycielow obywatela Neusoleyskiego Karola Antoniego Buchelta wypisany został konkurs.

Gdy stosownie do odebranego uwiadomienia przez K. Węgierską Statthalterya magistrat wolnego K. gorniczego miasta Neusol (Neosolium) zbieg wierzycielom wszystkich tamteyszego mieszczanina i kupca Karola Antoniego Buchelta, na dzień 29. teraznieyszego miesiąca Sierpnia oznaczył i postanowił; więc podaie się takowy konkurs do każdego w powszechności uwiadomienia tym końcem, ażeby się ci ktorzy iakieżkolwiek pretensye do wyżey rzeczonego Buchelta maią przynależycie do tego stosować i wczesnie kroki potrzebne uczynić mogli. w Krakowie dnia 2. Sierpnia 1797.

Jan Hrabia de Wagensperg

Z strony C. K. pełnomocney zadworney kommissyi na Galicyą zachodnią względem pomnożenia aptek

Poniewasz ku wygodzie rozporządzenia względem konserwacyi zdrowia uczynionego za rzec potrzebną uznano, ażeby w tuteyszym kraiu więcey aptek na koszta Entreprenerow erygowane były, oraz ażeby owym prawo na to udzielić, ktorzy w akademiach dziedziczno-kraiowych examin złożylli i przynależytemi dyplomatami opatrzeni są; więc takowe urządzenie tym końcem do wiadomości się podaie, ażeby się entreprenerowie względem udzielenia prawa czyli pozwolenia do rzeczonych aptek, oraz względem oznaczenia mieysca do tuteyszey zadworney kommissyi udawać mogli. w Krakowie dnia 21. lipca 1797.

Jan Hrabia de Wagensperg.

Z strony C. K. pełnomocney zadworney kommissyi Galicyi zachodniey.

Urząd celny głowno-wschodowy przeniesionym został z Krzemienia do Kuski.

Gdy stosownie do dekretu nadworno-dyrektoryalnego de die 1. junii A. C. urząd celny głowno-wschodowy w Krzemieniu dotąd były w rownym sposobie na dniu 1. zeszłego miesiąca do Kusk przeniesionym został; przetó takowe przestawienie nivieyszym ku powszechney ogłasza się wiadomości. W Krakowia dnia 2. sierpnia 1797.

Aloizy de Pflichtentren

Uwiadomia się krewnych S. p. Andrzeia Kalickiego służącego w Klasztorze Tynieckim zakonu S. Benedykta, zmarłego dnia 1. grudnia w roku 179., sprzedanych przez licytacyą ruchomości iego pozostaie in summa zł. P. 190. w depozycie klasztornym; przeto kewnych ninieyszą gazetą krakowską do dnia ostatniego grudnia w roku teraźnieyszym 1797. ostatni termin odezwy oznacza się.